

TROJÚHELNÍK ÚSPĚCHU ALINDE QUINTETU

TEXT: ALENA SOJKOVÁ

Zřejmě největší hudební senzací loňského roku se stalo zářijové vítězství českého dechového souboru Alinde Quintet v prestižní Mezinárodní hudební soutěži ARD v Mnichově. Jeho členy jsou Anna Talácková (flétna), Barbora Trnčíková (hoboj), David Šimeček (klarinet),

Petr Sedlák (fagot) a Kryštof Koska (lesní roh). Se čtyřmi z nich, hornista Kryštof Koska měl jiné povinnosti, jsem kromě jiného mluvila o soutěžním úspěchu, ale také o tradici komorních dechových souborů v českém interpretačním umění.

Foto: Petra Hajská

Foto: Matěj Kamár

Hrajete spolu šest let. Vaše hvězda však vylétla předloni, kdy jste obsadili třetí místo v Mezinárodní soutěži komorní hudby Carla Nielsena v Kodani, a zejména vloni, kdy jste zvítězili v Mezinárodní hudební soutěži ARD. Proč jste se rozhodli do této soutěže přihlásit?

Bára: Rádi hledáme konkrétní cíle, ke kterým se upínáme a na které se připravujeme. Dříve to byly většinou právě soutěže, protože jsme byli ve věku, kdy to pro nás bylo přirozené. Ale protože nikdo z nás nemládně a soutěžní věková hranice se pro nás uzavírá, soutěž ARD byla poslední, do které jsme se přihlásili. Všechny soutěže, které jsme absolvovali, nás zocelily a něco nám daly. Bylo pro nás jasnou volbou se na tuto největší soutěž, která se pro dechové kvinteto koná jednou za sedm let (nyní se kvůli covidu konala až po deseti letech), přihlásit.

Někteří muzikanti si nechávají důležité soutěže opravdu na poslední chvíli, viz třeba Lukáš Vondráček a Soutěž královny Alžběty v Bruselu, kterou vyhrál. Vy jste také chtěli vyzrát?

Anna: Máte pravdu, že načasování naší účasti v soutěži ARD vyšlo skvěle. Před několika lety by to takhle vůbec nemuselo dopadnout. Hráli bychom spolu krátce, neměli bychom tolik zkušeností. Věřím, že vyzrállost a nejen soutěžní zkušenosti mohou být velkou výhodou.

S jakou motivací do soutěží jdete?

Petr: Roli hraje také zvědavost. Před Nielsenovou soutěží v dubnu 2023 jsme věděli, že se nám spolu hraje hezky, i když jen na malých koncertech, a zájímalo nás, jak si povedeme ve větším měřítku. Ukázalo se, že to není tak špatné. (smích) To nás pak v průběhu mnichovské soutěže udržovalo v klidu. Hráli jsme si pro sebe, stáli jsme si za tím, jak

danou skladbu interpretujeme, a nehráli jsme pro porotu a pro úspěch. Nečekali jsme ani postup z prvního kola, natožpak první cenu ve finále.

Anna: Ale zároveň to neznamena, že bychom soutěž podcenili a šli do toho s tím, že to jdeme jen zkusit. Když člověk nejde do soutěže s vidinou, že to dotáhne do finále, nemusí uspět ani v prvním kole. Je důležité mít strategii, na které kolo se nejvíc soustředí, rozložit si síly.

Jaké jsou vaše interpretační priority? O co v interpretaci usilujete?

Petr: Myslím, že hodně řešíme barevnou škálu souboru a jak ji co nejvíc rozšiřovat do největších kontrastů. A také jak komunikovat s publikem.

David: Zároveň stále pracujeme na kompaktním „souborovém“ zvuku. Jsou soubory, u nichž slyšíte pět individualit, ale ne celek. Právě tohle jsme se snažili od Nielsenovy soutěže zlepšit, víc přemýšlet

nad tím, jak docílit, aby byl zvuk co možná nejvíc homogenní. Aby posluchači vnímali, že hraje komorní soubor, který je spolu sžitý a umí napojovat barvy do sebe. Myslím, že tohle chválí jak kritici, tak porotci na soutěžích. Nevím, jestli se k tomu dá dospět jinak než vydatným zkoušením.

Vy jste však rozptýleni v různých orchestrech (Barbora – čekatelka na pozici první hoboistky v České filharmonii, Anna – druhá flétna a pikola v SOČR a záskok za mateřskou na první flétně v Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK, David – první klarinetista v orchestru Národního divadla, Petr – první fagotista v FOK. Prague Philharmonii, Kryštof – první hornista v Prague Philharmonii. orchestru Národního divadla). Jak je možné, že při

Foto: Daniel Delang

takových orchestrálních úvazcích dokážete usilovně pracovat na kvalitě komorního souboru?

Bára: Kromě organizačního martyria, kterým musíme projít, abychom se sešli na jedné zkoušce, je tu i výhoda, že v orchestrech stále hlouběji poznáváme naše nástroje, pouze v jiném kontextu. Orchesterální práce je komorní hře v něčem podobná, protože stále objevujeme jak svůj nástroj, tak okolní nástroje. I když

sedíme v orchestru, snažíme se zčásti hrát jako komorní soubor.

Jak často se během běžného provozu scházíte na zkouškách?

Bára: Stanovili jsme si, že bychom se chtěli vídat minimálně jednou týdně, abychom zachovali kontinuitu práce a udrželi si zvukovou představu.

Anna: Ale to se bavíme o současné situaci. Když jsme se připravovali na soutěž, potkávali jsme se třikrát i čtyřikrát týdně. A to i před létem, během sezony našich orchestrů. Považovali jsme za prioritu připravit se dobře na soutěž a zvládnout rozsáhlý repertoár.

U nás je silná stopa dechových kvintetů – od Afflatus Quintetu a Prague Philharmonia Wind Quintetu přes Belfiato Quintet po Alinde Quintet. Jsou to tři generace skvělých dechařů. Jak si to vysvětlujete? Vy si

zkušeností. Protože každý z nás studoval někde jinde, řešíme pak různé interpretační přístupy pohledem našich zkušeností ze zahraničních studií, stáží, případně orchestrů, jako jsou Orchester mladých Evropské unie nebo Orchester mladých Gustava Mahlera.

Bára: Nabízí se, že když spolu muzikanti hrají v orchestru, založí si i dechové kvinteto. Vezměte si Dechové kvinteto českých filharmoniků nebo Dechové kvinteto Prague Philharmonia. Pro hráče je výhodou, že společně pracují v komorním souboru, a tyto zkušenosti pak využívají ke společné hře v orchestru. U nás to tak bohužel není, scházíme se i přes naše různá zaměstnání.

Petr: Ale přáli bychom si hrát v jednom orchestru. Už jsme to jednou okusili, když jsme se za covidu sešli v České studentské filharmonii a se Semjonem Byčkovem jsme si zahráli nádherný program. To je náš sen!

Anna: Myslím, že navazujeme také na tradici souborů, pro které psala řada našich skladatelů, jako je třeba Pražské dechové kvinteto. Bára se tímto zabývá ve své doktorské práci na HAMU. Patřili k nim Iša Krejčí, Pavel Bořkovec, Ctirad Kohoutek, Zdeněk Lukáš, Pavel Blatný, Václav Trojan a další. Tito skladatelé by dechové kvintety nepsali, kdyby neměli pro koho. Ta tradice tu byla.

Ve vašem podání jsem slyšela transkripci Dvořákových Biblických písní a Sukovy Meditace na staročeský chorál Svatý Václave. Kdo je jejich autorem?

Anna: To je doména našeho hornisty Kryštofa Kosky.

V Biblických písních se se zvukem dechových nástrojů krásně pojí hlas Adama Plachetky. Jak k této spolupráci došlo?

David: Spontánně. Ta myšlenka vzešla od nás, o Adamovi jsme přemýšleli, ale trochu jsme se ostýchali ho oslovit. Nakonec jsme mu během covidu zavolali, on byl vstřícný a hned souhlasil, že s námi ve volném dnu natočí klip. Během odpoledne jsme u svatého Salvátora klip natočili a večer jsme už poslouchali master.

Anna: Je důležité poznamenat, že se to uskutečnilo ve fázi, kdy jsme hráli koncerty po kavárnách a před sebou jsme měli klobouk nebo pokladničku. Nebyli jsme vůbec etablovaný soubor a tohle

Na soutěži Carla Nielsena v roce 2023, foto: archiv Alinde Quintet

byly naše první pokusy, jak proniknout do povědomí veřejnosti.

Jak vznikl název Alinde Quintet?

Anna: Prošli jsme docela dost slovníků, kde jsme hledali různá jména květin, stromů a hudebních výrazů pro dech a vzduch.

Bára: Chtěli jsme, aby to hezky znělo a dalo se to interpretovat v různých jazycích.

David: Aby v tom byla českost a zároveň symbol, na který se odkazujeme. Takže Die Linde – lípa – Alinde.

Bára: Spojilo se nám to, když si David poslechl Schubertovu píseň o dívce jménem Alinde.

Posledním vrcholem vašeho nedávného trojúhelníku úspěchu je vystoupení na Pražském jaru 2024. Co tato příležitost pro mladý soubor, který spolu hraje šest let, znamená?

Bára: Pro muzikanta v jakémkoli věku je

to obrovská prestiž. Pro českého muzikanta je to srdeční záležitost.

Petr: Je to radost nejen proto, že jsme si na Pražském jaru zahráli, ale že festival dává prostor mladým hudebníkům. Spojení velkých jmen, která na festivalu vystupují, s těmi mladými, začínajícími, je věc velice potřebná. Mladí muzikanti, kteří po škole vstupují do profesionálního života, to nemají jednoduché a potřebují co největší podporu.

Anna: Taky je úžasná motivace se na takový koncert připravit. A navíc je krásný zážitek hrát pro plný sál. Do té doby jsme odehráli po republice hodně koncertů, ale v některých městech sedí v sále deset lidí. Atmosféra festivalového koncertu je úplně jiná.

Jaké jsou vaše plány do budoucna?

Petr: Asi spolu budeme hrát i nadále. (smích)

Bára: Minimálně dva roky, protože máme nasmlouvanou řadu pěkných koncertů

a byla by škoda se o ně připravit. (smích) V této sezoně nás čeká koncert v komorním cyklu Prague Philharmonie, díky soutěži ARD se nám ozývají pořadatelé ze zahraničí, čekají nás koncerty v Německu, plánujeme turné s českým repertoárem (Josef Suk, Antonín Dvořák, Antonín Rejcha, Pavel Haas, Jan Novák a další) v Itálii, ve Velké Británii. Číně. A hlavně se nám po všech těch soutěžích naskýtá čas natočit naše debutové CD. Už je ve finálních přípravách, vyjde u Supraphonu v koprodukcii s německým SWR letos na podzim. Budou na něm díla českých i zahraničních autorů v originálním znění. aranžích.

David: Snažili jsme se o dramaturgii, která bude pestrá, bude obsahovat z každého stylu něco, a navíc aby to byla díla nám blízká, která nás budou v této fázi našeho společného hraní dobře vystihovat. ●